

SLENTEREN OVER ÖLANDHORST

SLEENTEREN OVER ÖLANDHORST

Lelystad 2023

Colofon:

Met dank aan:

Rob IJntema, *Locatiemanager DELA crematorium Ölandhorst*
Danny Roozemon, *Beleidsmedewerker Beheer Openbare Ruimte ABL*

Realisatie:

Bestelmijnboek.nl

ISBN nummer:

978-94-6247-315-7

NUR code:

303

Auteur:

Ger Koreman
koreman48@xs4all.nl

De royalties van dit boek gaan naar:

Stichting Wereldlichtjesdag Lelystad

Alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van de bekende reproductiemethoden, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur, maar wel met bronvermelding.

*Ook op Ölandhorst zijn mensen begraven
of uitgestrooid die ooit gedacht hebben:
“Gelukkig lig ik hier niet”*

Proloog

Vanaf het moment dat we worden geboren is er één ding zeker: we zullen ook weer sterven. Toch is de dood een onderwerp dat we nog graag vermijden. Omdat we er angstig voor zijn, omdat het ons oncomfortabel maakt of omdat het simpelweg te pijnlijk is. Maar weglopen voor de dood is onmogelijk. Mijn doel met dit boek is om de dood bespreekbaar te maken. Om u te helpen de laatste levensfase voor te bereiden en toe te werken naar dat overlijden. Zodat zowel degene die gaat overlijden als diens naasten, de overgang naar het hiernamaals in rust en vertrouwen kan laten gebeuren. Met dit boek geef ik tevens antwoordt op veel vragen die mensen hebben bij het afscheid nemen van een dierbare. Vragen van: ‘Moet ik de politie bellen bij het overlijden van een naaste?’ tot ‘Welke mogelijkheden zijn er bij de uitvaart, crematie of begrafenis?’ Ik hoop dat dit boek een verbindende factor kan zijn tussen degene die gaat overlijden, diens naasten en het hiernamaals.

Ger Koreman, auteur

INHOUD

Gedicht Juul Baars 12
Stadsdichter Lelystad 2019-2021

Inleiding 13
Slenteren over Ölandhorst

Wat te doen bij overlijden? 16
Bellen, regelen, instanties inlichten

In Memoriam 21
Hans Gruijters

Begraven 24
Algemeen graf, Familiegraf, Urnengraf, Natuurgraf

Cremeren 27
Antwoorden op uw vragen

In Memoriam 30
Michel van Herreveld

Resomeren 33
Alternatief voor cremeren

Natuur begraven 34
Begraven in het bos, hoe werkt dat?

In Memoriam 37
Roel van Duin, oud directeur RIJP

Lichaam ter beschikking stellen aan de wetenschap 39

Lichaam wordt gebruikt voor onderwijs en onderzoek

Vegan uitvaart 42

In mand en vegan hapjes

Uitvaart zonder kist 44

In veel culturen al heel gebruikelijk

In de achtertuin begraven 47

Onder bepaalde omstandigheden is dat toegestaan

Waarom horizontaal begraven? 49

Verticaal scheelt heel veel ruimte!

Nieuw leven uit een Urn van paddenstoelen 50

Een reïncarnatie van mens naar boom

In Memoriam 52

Het Lage Vaart meisje

Begravenis of crematie van een kindje 55

Je bent van de schrik nog niet bijgekomen en je moet al meerdere beslissingen nemen

Stichting Wereldlichtjesdag Lelystad 59

Geen kind zo aanwezig als het kind dat wordt gemist

Als kind verplicht uitvaart van ouders te betalen? 60

Bij het accepteren van de erfenis wel

In Memoriam 62

Kees Gerritsen

'Levende' doodskist 64

De Living Cocoon zorgt dat de bodem verrijkt wordt

Wandbegraven 65

Op Ölandhorst zijn al twee wanden met 60 graven

In Memoriam 67

Daan van Busschbach

Crematorium en Uitvaartcentrum DELA Huis 69

Voorheen Yardenhuis waar u bij elkaar komt

Rouwbloemen of rouwboeket 73

Welke bloemen neem je mee naar een uitvaart?

In Memoriam 76

Remco zoon van Magdalena

Meest gedraaide uitvaartmuziek 78

Van klassiekers tot nu

De gekste liedjes op een uitvaart 79

Van Return to Sender tot Mooi Man

Hoe maak je een uitvaarkist persoonlijk? 81

Gewoon leuk er op kliederen

Gemeente Lelystad 87

De algemene regels staan aangegeven

Wat is een columbarium of urnenmuur? 88

Columbarium is een Latijns woord voor 'Duiventil'

Draaiboek voor nabestaanden 90
Waarvoor nabestaanden precies weten wat je wilt

Wat is een wilsverklaring? 91
Zelfbeschikking of je wilt blijven leven of niet

Inspiratie voor een testament 92
Inspiratieschrift 'Nalaten uit het hart' van de Hartstichting

Uitvaartspeech 94
Alles over het schrijven van een uitvaartspeech

Rouwen hoe doe je dat? 95
Omgaan met rouw en verlies is een grillig proces

Eindelevensverhaal laten schrijven 100
Als je te horen hebt gekregen dat je niet meer lang zal leven

In gesprek met Arnold en Ype 106
Begraafplaats medewerkers

Van Algemene Begraafplaats Lelystad naar Ölandhorst 108
Beleidsmedewerker over de ontwikkeling van ABL

'Passend' afscheid 110
Kan zijn dat je een XL uitvaarkist nodig hebt

Koninklijke onderscheiding in bruikleen 111
Niet alle onderscheidingen hoeven teruggestuurd

In Memoriam 113
Ome Jelle van SVL-le

Uitvaart zonder nabestaanden 115
Plicht van de gemeente om de uitvaart te regelen

Belangrijke wetenswaardigheden over uitvaart 118
Mag u een overledene zelf vervoeren?

In Memoriam 123
Jacques en Ann Fleurkens

Begraven en cremeren is verleden tijd 126
Bevriezen of een astronautengraf?

Religieuze levensbeschouwingen en uitvaartrituelen 128
Christendom, Islam, Hindoeïsme, Boeddhisme tot Jodendom

Man laat zich levend begraven 132
De oplossing voor zelfmoordneigingen?

Hoe lang leef je bij levend begraven? 133
Je krijgt al de bibbers als je er aan denkt

Repatriëring en begraven in land van herkomst 134
Overal ter wereld kan je overvallen worden door de dood

In Memoriam 137
Jan Staphorst Sr. 1924-1992

Woning leegruimen na overlijden 145
Kan een moeilijke klus zijn, vooral emotioneel

Euthanasie en de wet 148
Sterven met hulp van een arts

Hospice 't Hofje 152
Palliatieve zorg binnen woonzorgcentrum Coloriet

Wat doet een stervensbegeleider? 154
Naast palliatieve zorg is er de stervensbegeleider

Suicidaal 158
Therapie of coaching kan helpen

In Memoriam 160
Gerard Valkenet

Uitvaart Inspiratiedag Flevoland 164
Zaterdag 4 november 2023

Stichting Lieve Engeltjes 165
Contactgroep voor verlies

Interessant en grappig om te weten 167
Bijzondere feitjes en weetjes vanuit de hele wereld

Vereniging Leven met dood 171
Missie en visie van de vereniging

In Memoriam 173
Tom Douwma

Epiloog 174
Met dank voor het 'lenen' van tekst en foto's

Onze adverteerders 175
Waar we dit boek aan te danken hebben

Uw gegevens alvast noteren 186
Schrijf hier alvast de telefoonnummers op van uw huisarts, huisartsenpost, familie, vrienden en uw uitvaartverzorger. En vertel uw nabestaanden waar dit boek ligt.

Ölandhorst

daar waar het leven zich herinnert in de stilte
en waar het einde zich ontwaart in steen en groen
daar waar de warmte zich verwisselt met de kilte
en waar het afscheid zich verwoordt in tijd van toen
daar waar de blijdschap zich verbergt in het verleden
tranen zich mengen met gevoel van eeuwigheid
er op de paden met veel eerbied wordt geschreden
het laatste woord zich mengt met de laatste druppel tijd
de weidse tuin met strak gelegde paden
waarin het ruisen van de wind het woord verwaait
en in de zomer bloemen spreken van genade
de winterkou met nevels zacht de tijd verdraait
plek waar in waardigheid het scheiden wordt voltrokken
het tijdelijke zich tot eeuwigheid vermorst
plek waar herinneringen zich laten verlokken
plek aan de Oostranddreef gelegen, Ölandhorst

Juul Baars

Stadsdichter Lelystad 2019-2021

Gedichten

*Woorden kunnen heel treffend samenkomen in de vorm
van een gedicht. Ze kunnen je raken, herkenning oproepen en
een stukje troost bieden.*

INLEIDING

Slenteren over Ölandhorst

Op het terrein achter het crematorium van DELA bevindt zich de Algemene Begraafplaats van Lelystad Ölandhorst. Maar ook het strooiveld, een gedachtenisplek en een kindermonument voor overleden en stilgeboren kinderen.

U bent van harte welkom op onze mooie begraafplaats. En natuurlijk is de drempel om zomaar een begraafplaats op te lopen vaak hoog. U loopt liever door dan dat u een wandeling over een begraafplaats maakt. En dat terwijl begraafplaatsen prachtige plekken zijn, waar u even tot rust kunt komen. Er is zelfs het Jaarlijkse Weekend van de Begraafplaats in Nederland. Tijdens deze dagen vertellen medewerkers en nabestaanden bijzondere, intrigerende en dikwijls verrassende verhalen.

Zo ook op Ölandhorst waar jaarlijks in juni een rondleiding plaatsvindt met 'Verhalen op de Begraafplaats'. Veelal prachtige, verdrietige, unieke maar ook komische verhalen. Verhalen over de geschiedenis van de begraafplaats zelf al is deze geschiedenis nog maar kort. Over families, geliefden, kinderen en het afscheid. Elke steen, monumentaal of eenvoudig, oud of nieuw, vertelt een levensgeschiedenis. Deze verhalen verdienen het om aan een groter publiek verteld te worden. Verhalen spreken tot onze verbeelding. Al sinds het begin van de mensheid vertellen mensen elkaar verhalen om grip te krijgen op hun wereld of om orde in de chaos te scheppen. Begraafplaatsen vertellen ons iets over de geschiedenis van een stad of dorp. Begraafplaatsen worden niet voor niets het 'stenen archief' genoemd. Een eenvoudig graf met alleen 'Vader' vertelt een bijzonder verhaal en een uitbundig versierde rustplaats heeft zijn eigen, andere geschiedenis. Daarom is het zo belangrijk om deze unieke plekken te behouden en hun verhalen te vertellen.

Begraafplaatsen kampen de laatste jaren met een teruglopend aantal begrafenissen. Veel mensen worden gecremeerd. In onze drukke samenleving is een begraafplaats een oase van rust waar alle ruimte is voor bezinning, om overleden dierbaren te gedenken, te wandelen en te genieten van de stilte, de kunst en de natuur.

Het unieke van begraafplaatsen en gedachtenisplekken is dat nabestaanden een geliefde kunnen gedenken op een plek waar de overledene nog aanwezig is. Bovendien biedt de omgeving met bijzondere bomen, bloemen en planten een sfeer van sereniteit en rust.

Ook wandelaars, natuurliefhebbers, rustzoekers en mensen met belangstelling voor de plaatselijke geschiedenis zijn welkom – graag zelfs!

De veranderingen op begraafplaatsen gaan hand in hand met de ontwikkelingen in de uitvaartbranche. Begrafenissen en crematies krijgen tegenwoordig steeds meer een persoonlijke invulling, die bij de overledene past.

Op begraafplaatsen en crematoriums is veel meer mogelijk dan u wellicht denkt: de tijd van de vaste regels met koffie en cake ligt ver achter ons, meer maatwerk met broodjes, warme gerechten en drankjes.

Er is de laatste jaren veel veranderd in de uitvaartbranche. Een individuele invulling van het afscheid past net zo goed bij een begrafenis of bij een crematie. Begraafplaatsen en crematoriums leveren maatwerk: van een eigen gekozen plek tot livemuziek en het zelf dragen van de kist naar het graf of het aanwezig zijn bij het afscheid aan de oven. 'Vrijwel alles kan' is het motto van veel begraafplaatsen, crematoriums en uitvaartverzorger.

U kunt vragen stellen over allerhande details waar u zich waarschijnlijk niet dagelijks mee bezighoudt. Vragen over soorten graven, de mogelijkheden tijdens een afscheid, as bestemmingen, de kosten, het onderhoud van een graf, gedenktekens en over wat grafrechten inhouden.

Ik probeer u in dit boekje zoveel mogelijk info te verstrekken, maar uw persoonlijke vragen kunt u het best stellen aan iemand van de begraafplaats, crematorium of uitvaartbedrijf.

Begraafplaats Ölandhorst is tijdens de winter dagelijks geopend van 08.00 tot 18.00 en tijdens de zomer van 08.00 tot 21.00 uur.

Oostranddreef 1, 8212 AZ Lelystad.

Kijk ook eens wanneer er weer een open weekend van de begraafplaats wordt georganiseerd op: www.weekendvandebegraafplaats.nl/kickoff

Rangen en standen verdwijnen op
begraafplaats Ölandhorst.

Na de dood is iedereen gelijk.

*Of je nu uit Zimbabwe komt of uit Lelystad,
bijna je leven lang rondreisde in een woonwagen,
dochter van een lokale verzetsheld bent of
vader van een bekende voetballer.*

Wat te doen bij een overlijden?

Wanneer een van je dierbaren overlijdt, breekt er een emotionele periode aan. Zeker in het begin is het soms lastig om je hoofd erbij te houden. Terwijl er zoveel te regelen valt.

Het is goed om dan een checklist bij de hand te hebben, waarin stap voor stap uitgelegd wordt wat je allemaal moet regelen.

Lees hier wat je vooraf, zo kort mogelijk na overlijden en na de begrafenis of crematie moet regelen.

Regelen (kort) na overlijden

De onderstaande punten in de checklist zijn belangrijk om kort na het overlijden van uw dierbare te regelen:

1. Zoek na overlijden direct contact op met de dienstdoende (huis)arts of huisartsenpost. Hij/zij kan een verklaring van overlijden op stellen. De huisarts kan ook helpen raadplegen van het donorcodicil (indien van toepassing).
2. Doe aangifte dat kan bij een ambtenaar van de burgerlijke stand. Er wordt dan een overlijdensakte gemaakt. Sommige uitvaartverzorgers zullen dit werk echter voor u uit handen nemen.
3. Met de overlijdensverklaring kun je bij de gemeente de Akte van overlijden aanvragen. U kunt dit ook uitbesteden aan een uitvaartverzorger.

Voor het doen van aangifte van een overlijden zijn de volgende documenten nodig:

- Een artsenverklaring van overlijden
- Verklaring over de oorzaak van overlijden (zogenaamde B-enveloppe)
- Geldig ID-bewijs
- Een verklaring van geen bezwaar tegen uitstel van crematie/begraven afgegeven door een geneeskundige (alleen van toepassing wanneer het begraven/cremeren later dan de 6e werkdag na overlijden plaatsvindt).

4. De gemeente verwerkt het overlijden in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Ook een aantal belangrijke instanties worden door de gemeente ingelicht, waaronder:

- De Belastingdienst
- Het UWV
- De Sociale Verzekeringsbank (SVB)

5. Van de gemeente ontvang je een uittreksel van het overlijdensregister. Deze zijn vereist voor:

- Het verkrijgen van een verklaring van erfrecht
- Aanvragen van weduwepensioen
- Het verkrijgen van verzekeringsgeld

6. Controleer of er een testament is van de overledene en wat daarin staat. Dit kan via het centraal testamentenregister. Een notaris zal met het testament een verklaring van erfrecht opmaken die de wettelijke erfgenenamen toegang geven tot rekeningen, maar ook de macht geven om wijzigingen door te voeren in de tenaamstelling.

7. Neem contact op met de uitvaartverzekeraar en schakel een uitvaartverzorgster in. U kunt ten allen tijde een eigen uitvaartverzorgster kiezen, ongeacht de polis die u heeft afgesloten.

Instanties inlichten

Het is ook belangrijk om instanties en bedrijven te informeren over het overlijden zodat lopende contracten worden beëindigd of aangepast. Hiermee wordt ook voorkomen dat automatische incasso's blijven doorlopen. Om bepaalde contracten op te zeggen is een schriftelijke verklaring van overlijden nodig.

Bij het inlichten van instanties kun je denken aan:

- De werkgever (indien van toepassing)
- De zorgverzekeraar
- Andere verzekeraars, bijvoorbeeld een autoverzekeraar
- Banken en creditcardmaatschappijen

- De Hypotheekverstrekker, woningcorporatie of verhuurder
- Het kadaster (bij een eigen huis)
- De energieleverancier
- Internet-, televisie- en telefoonproviders
- Uitgevers van kranten en tijdschriften.
- Verenigingen, vakbonden en politieke partijen
- Goede doelen
- De gemeente voor het inleveren van het paspoort (verstandig om te doen nadat alle overige instanties zijn ingelicht en zaken zijn stopgezet).

Verder is het slim om de volgende zaken te controleren:

- Had de overledene een belastingadviseur of boekhouder? Licht deze dan ook in. Soms kan hij/zij nog dingen regelen wat betreft de aftrekposten bijzondere lasten eenoudergezin.
- Lopende schulden van de belasting, hypotheek of verzekeringsmaatschappij.
- Verzekeringen die premievrij zijn geworden.
- Mogelijkheid om bepaalde tarieven/heffingen te verlagen, bijvoorbeeld reinigingsrechten en de milieubelasting.
- De waarde en eerlijke verdeling van de inboedel.
- De laatste aangifte inkomstenbelasting verzorgen.
- Zijn er actieve Social media accounts? Deze kunnen worden laten verwijderd door een overlijdensakte in te dienen. Bij sommige mediawebsites kan het profiel ook worden omgezet in een memoriampagina.
- Is er een adressenlijst voor het versturen van rouwkaarten en zorg dat deze snel worden verstuurd.

Wat gebeurt er met de bankrekening?

Deze rekening wordt geblokkeerd door de bank. Hetzelfde geldt voor pasjes en creditcards die op naam van de overledene stonden. Doorgaans worden ook periodieke betalingen van de bankrekening door de bank stopgezet. Indien nabestaanden controle willen hebben over de bankrekening van de overledene, is het belangrijk om een verklaring van erfrecht te regelen. Na overleg kunnen nabestaanden dan beschikken over de financiële middelen op de rekening.

Ook als de overledene een kluis of effectenrekening heeft bij de bank dienen de nabestaanden een verklaring van erfrecht te overhandigen.

Rekening op naam van 2 personen

Indien de rekening op naam staat van twee personen ligt dit anders. De achterblijvende partner kan de rekening dan blijven gebruiken. Wel worden alle pasjes, zoals creditcards en pinpassen, ongeldig gemaakt.

De achtergebleven partner kan ervoor kiezen om de tenaamstelling van de rekening te wijzigen. Hiervoor is echter wel een verklaring van erfrecht benodigd.

Kostenbesparende en milieuvriendelijke uitvaart zonder Co2 uitstoot...

Lelystad in memoriam

Graven en gedachtenplekken met een verhaal.
De verhalen in dit boek gaan over mensen die mede de
geschiedenis van Lelystad hebben bepaald.

Ze brengen ons dichterbij het hart van onze stad:
de inwoners.

Ze vertellen verhalen over hun dierbaren
die hier ooit leefden. prachtig, grappig, ontroerend,
mooi en soms verdrietig.

De verhalen worden verteld tijdens mijn jaarlijkse
rondleidingen met 'Verhalen op de Begraafplaats'
en nu opgenomen in dit boek als een
memoriam aan Lelystad.